

ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Бабенко О. С.

здобувач вищої освіти 3 курсу
Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів
Національної поліції
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Кіяниця В. М.

старший викладач кафедри
Кримінального процесу
та стратегічних розслідувань
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ, ЗОКРЕМА В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Зауважимо на тому, що процесуальний порядок проведення допиту знаходить своє відображення в нормах Кримінального процесуального кодексу України, які визначають загальний порядок і послідовність його проведення, а також учасників даної слідчої дії (свідків, потерпілих, підозрюваних і обвинувачених) та особливості допиту неповнолітніх і малолітніх осіб.

Так, звернемо увагу на те, що перед початком допиту слідчий разом із слідчим прокурором спочатку встановлює особу, яка буде підлягати безпосередньому допиту. Як правило, безпосередня мета встановлення особи досягається посадовими особами, які мають повноваження на допит майбутнього з вимогою надати паспорт або інший документ, що посвідчує особу майбутнього, це необхідно, оскільки слідчий, дізнавач або прокурор повинні бути впевнені, що майбутнє визначено. особа, яку він безпосередньо представляє. Після виконання вищезазначених дій з метою встановлення особи допитуваного йому роз'яснюються його права, ці права перераховані в кримінально-процесуальному законодавстві нашої країни, це законодавство описує статус кожного учасника процесу та їх відповідність (мається на увазі роз'яснення прав та обов'язків учасників) [2, с. 157].

У свою чергу, слід пам'ятати той факт, що в обов'язковому порядку перед початком допиту особі повідомляється про кримінальну

відповідальність за: «свідка – за відмову давати показання і давання завідомо неправдивих показань, а потерпілий – за давання завідомо неправдивих показань» (відповідно до положень частини 3 статті 224 КПК України) [1]. Вже після здійснення зазначених дій допитуваній особі необхідно пояснити та роз'яснити процес їх виконання шляхом допиту. Після того, як особа дала показання про особливості та деталі дій злочинця, вона відповідає на запитання особи, яка проводить дізнання чи слідчого. Крім того, у чинному Кримінально-процесуальному кодексі країни є норма, згідно з якою особа не може виступати лише на власний захист, а має особисте право викладати свій захист власноруч, а після заяви можуть ставитися додаткові запитання.

До того ж, слід звернути увагу на те, що в умовах сучасності, а саме в умовах воєнного стану, законодавчої гілкою влади було прийнято низку змін та доповнень до національного законодавства, зокрема і кримінального процесуального. Так, було прийнято Закон України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану» внесено зміни та доповнення стосовно правового регулювання допиту в період воєнного стану.

Так, вказаним нормативно-правовим актом удосконалюються статті 95 та 615 КПК України у частині виключення заборони щодо обґрунтування судових рішень показаннями, наданими слідчому, прокурору в обстановці воєнного стану, а також встановлюється, що досудові показання свідка, потерпілого та підозрюваного (за участю захисника) прирівнюються до показань, отриманих у порядку ст. 255 КПК України за умови, що хід та результати відповідного допиту (одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб) були зафіксовані за допомогою доступних технічних засобів відеофіксації [3].

До вищевикладеного слід додати, що коли органи досудового розслідування одержують свідчення особи під загрозою кримінальної відповідальності та максимально ретельно та повно фіксуються у протоколі допиту, вони не залишають можливості змінити свої показання у суді, навіть у випадку, якщо особа попередньо у досудовому провадженні дала неправильні, неправдиві або викривлені дані про обставини вчинення кримінального правопорушення. До того ж, слід зазначити, що у період воєнного стану, у зв'язку із активною фазою бойових дій може перешкоджати з'явленню чи доставленню у суд учасників кримінального провадження для надання показань. Крім того, у результаті виконання воєнних дій можуть загинути або бути пораненими окремі суб'єкти кримінальних процесуальних відносин, що унеможливить отримання особистих свідчень у судовому засіданні [4, с. 317].

У підсумку можна зробити загальний висновок про те, що процесуальний порядок і пов'язане з ним процесуальне оформлення слідчої (розшукової) дії у формі допиту мають свої притаманні різновиди і ознаки. Кримінально-процесуальний кодекс містить всю необхідну інформацію та

вичерпні правила щодо дотримання правильності проведення досліджуваної слідчої дії, а також прав та обов'язків кожного учасника кримінального провадження. Крім того, нами було досліджено, що у межах здійснення кримінального провадження під час воєнного стану здійснюються різноманітні кримінальні процесуальні дії, а найпоширенішою із них виступає саме допит. Дана процесуальна дія безпосередньо проводиться задля одержання показань від учасників кримінального провадження на різних етапах кримінального судочинства.

1. Кримінальний процесуальний Кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення 10.05.2024).

2. Поліванова І. О. Психологічні і тактичні засади одночасного допиту кількох вже допитаних осіб. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Сер. : Право. 2017. Вип. 23. С. 155–157.

3. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану: Закон України від 14 квітня 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2201-20#n2> (дата звернення 10.05.2024)

4. Лоскутов Т. О. Правова регламентація допиту в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, 2022. С. 315-320.

Бабіч Д. Д.

курсант 4-го курсу

Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів
Національної поліції

Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Бойко О. П.

доцент кафедри кримінального процесу
та стратегічних розслідувань

Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ НА ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАНІ

В сучасному інформаційному просторі, де технологічні інновації швидко впроваджуються в усі сфери діяльності, питання оптимізації та ефективності кримінального процесу стають більш актуальними. Однією з ключових складових цього процесу є запровадження інформаційно-